

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA
mint harmadfokú bíróság

Bhar.II.684/2019/5.sz.

A Debreceni Ítéltábla, mint harmadfokú bíróság Debrecenben, a 2020. március 2. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta és 2020. március 11. napján kihirdette a következő

végzést:

A közúti veszélyeztetés büntette és más bűncselekmény miatt **vádlott** ellen indított büntetőügyben a Debreceni Törvényszék, mint másodfokú bíróság 2019. október 17. napján kihirdetett **ügyszám** számú ítéletét helybenhagyja.

Indokolás

Az első fokon eljáró Debreceni Járásbíróság a 2018. november 12 napján kelt **ügyszám2** számú ítéletével **vádlott** tekintetében a Debreceni Járásbíróság **ügyszám3** számú ítéletének e vádlottra vonatkozó próbára bocsátó rendelkezését hatályon kívül helyezte és a próbára bocsátást megszüntetve, a vádlottat közúti veszélyeztetés büntette (Btk. 234. § (1) bekezdés), segítségnyújtás elmulasztásának büntette (Btk. 166. § (1) bekezdés, (3) bekezdés I. fordulat), továbbá a vele szemben a Debreceni Járásbíróság **ügyszám3** számú ítéletében megállapított 4 rb. társtettesként elkövetett lopás büntette (Btk. 370. § (1) bekezdés b) pont, bb) alpont, (3) bekezdés b) pont ba) alpont) miatt halmazati büntetésül 1 év 8 hónap szabadságvesztésre és 3 év 6 hónap közúti járművezetéstől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés büntetés végrehajtását 4 évi próbaidőre felfüggesztette, és elrendelte a vádlott pártfogó felügyeletét. A szabadságvesztés utólagos végrehajtása esetén annak végrehajtási fokozatát börtönben állapította meg, melyből a vádlott a büntetés 2/3 részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Rendelkezett továbbá az eljárás során lefoglalt bűnjelekről is.

Az ítélet ellen annak kihirdetését követően az ügyész súlyosítás végett jelentett be fellebbezést, letöltendő szabadságvesztés büntetés kiszabása érdekében. **vádlott** és védője az ítéletet tudomásul vették. Az ügyész a fellebbezését azzal indokolta, hogy bár az elsőfokú bíróság által megállapított büntetések nemei az ügyészi indítványnak megfelelnek, azonban a járásbíróság a kiszabott szabadságvesztés végrehajtását ok nélkül függesztette fel, így a kiszabott szankció összességében nem áll arányban a vádlott által elkövetett cselekmények tárgyi súlyával, nem szolgálja a büntetés törvény által deklarált célját.

A Hajdú-Bihar Megyei Főügyészség a . . .2-I- számú átiratában a súlyosítás végett bejelentett ügyészi fellebbezést fenntartotta. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság nem sértett a Be. 607. § és 608. § (1) bekezdésében rögzített abszolút hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabályt. A korlátozott felülbírálat során a Be. 591. § (2) bekezdésének a) pontja szerint a másodfokú bíróság határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapítja. Helyesen fogadta el a vádlott beismerő vallomását, és a megállapított tényállásból okszerűen vont következtetést a vádlott bűnösségére és a cselekmények jogi minősítése is törvényes.

Az alkalmazott szankció tekintetében osztotta az első ügyészi álláspontot, mely szerint a börtönbüntetés végrehajtásának felfüggesztése nem megalapozott, ezért indítványozta, hogy a Debreceni Törvényszék az elsőfokú bíróság ítéletét akként változtassa meg, hogy a **vádlottal** szemben kiszabott 1 év 8 hónap börtönbüntetés kapcsán mellőzze annak próbaidőre történő felfüggesztését és a pártfogó felügyelet elrendelését.

A másodfokú nyilvános ülésen a védő a járásbíróság ítéletének helybenhagyására tett indítványt.

A másodfokú eljárás eredményeként a Debreceni Törvényszék a 2019. október 17 napján kelt **ügyszám** számú ítéletével a járásbíróság ítéletét megváltoztatta, és a vádlottat az ellene emelt közúti veszélyeztetés büntette (Btk. 234. § (1) bekezdés) vádjá alól felmentette. Debreceni Járásbíróság **ügyszám3** sz. próbára bocsátó rendelkezést hatályon kívül helyező, és a próbára bocsátást megszüntető rendelkezést, továbbá a halmazati büntetésre történő utalást mellőzte.

A fenti ítélet ellen az ügyész a jognyilatkozat megtételére nyitva álló határidőn belül a vádlott terhére súlyosítás végett, valamint a Be. 592. § (2) bekezdésének d) pontjában meghatározott részbeni megalapozatlanság miatt fellebbezést jelentett be.

Az ítéletet **vádlott** és védője tudomásul vették.

A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség a **Bf..../1-I.** számú átiratában az ügyészi fellebbezést fenntartotta.

Álláspontja szerint a törvényszék az általa is megalapozottnak tartott tényállásból helytelen jogi következtetést vont le, amikor azt állapította meg, hogy a vádlott az irányadó tényállás szerinti cselekményével a közúti veszélyeztetés büntette törvényi tényállását- a közvetlen veszélyhelyzet, illetve erre irányuló akár csak eshetőleges szándék hiányában is - nem merítette ki.

A törvényszék álláspontjával ellentétben a Legfelsőbb Bíróság egyig eseti döntésére hivatkozott (BH 2010. 58.): "irányadó tényállás szerint a vezetői engedéllyel nem rendelkező terhelt a megkülönböztető jelzéseket használó rendőrfőnök kocsiján nagy sebességgel menekült, a város forgalmas útjain sorozatos közlekedési szabályt sértő magatartásával több közvetlen baleseti veszélyhelyzetet is előidézett. Az, hogy e veszélyhelyzetekben baleset nem történt, így a terhelt szabályszegései nem eredményeztek súlyosabb következményeket, részben a közlekedésben részt vevő más személyek éberségén, gyors reakcióin, ügyességén múlt. Terhelt menekülés közben az általa kialakított veszélyhelyzeteket természetesen fel kellett, hogy ismerje, ám ezeknek- saját motivációját tekintve- nem tulajdonított jelentőséget, magatartását kizárólag az eredményes menekülésének célja határozta meg. E tudati tartalom a Btk. 13. § -a II. fordulatában definiált eshetőleges szándéknak felel meg. "

A vádlott előéletére, valamint arra figyelemmel, hogy a közlekedési szabályok többször, durván megszegte, ezért a vele szemben kiszabott büntetés igen enyhe, nem szolgálja megfelelően a büntetési célokat.

Indítványozta, hogy a Debreceni Ítéltábla a másodfokú bíróság ítéletét akként változtassa meg,

hogy **vádlott** bűnösségét állapítsa meg a Btk. 234. §-a (1) bekezdésébe ütköző és aszerint is minősülő és büntetendő közüti veszélyeztetés büntetében is, a vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés büntetés tekintetében mellőzze annak próbaidőre történő felfüggesztését, mellőzve a vádlott pártfogó felügyeletének elrendelését, mellékbüntetésül tiltsa el a közügyek gyakorlásától, továbbá kötelezze a vádlottat a bűnügyi költség megfizetésére. Indítványát a harmadfokú eljárás során megtartott nyilvános ülésen az ügyész fenntartotta.

A nyilvános ülésen a védő a másodfokú határozat helybenhagyására tett indítványt.

A Debreceni Ítéltábla másodfellebbezést a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (továbbiakban Be.) 620. § (1) bekezdése szerinti nyilvános ülésen bírálta el. Ennek során első körben a másodfellebbezés joghatályosságát és terjedelmét határozta meg.

A Be. 615. § (1) bekezdése értelmében a másodfokú bíróság ítélete ellen fellebbezésnek van helye a harmadfokú bírósághoz a másodfokú bíróságnak az elsőfokú bíróságéval ellentétes döntés esetén. A fenti törvényhely (2) bekezdés b) pontja alapján ellentétesnek minősül a döntés, ha a másodfokú bíróság az első fokon elítelt vádlottat felmentette. E feltétel jelen ügyben fennáll. A Be. 615. § (3) bekezdés a) pontja szerint a fellebbezés sérelmezheti magát az ellentétes döntést. Ezekre figyelemmel a bejelentett ügyészi jogorvoslat joghatályos.

A fellebbezés terjedelmét a Be. 618. § (1) bekezdése határozza meg. A felülbírálat kiterjed a másodfokú bíróság ítéletének a fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntésére, valamint az első és a másodfokú bíróság eljárására is tekintet nélkül arra, hogy ki és milyen okból fellebbezett.

A fenti előírások és követelmények szem előtt tartásával az ítéltábla azt állapította meg, hogy az ügyben eljáró bíróságok az eljárási szabályokat megtartották, olyan eljárási szabálysértés nem történt, amely az ügy érdemi felülbírálatát kizárná. Ilyenre hivatkozás nem is történt, a hatályon kívül helyezés szükségessége fel sem merült.

A vádlott büntetőjogi felelősségének közüti veszélyeztetés büntetében történő megállapítását célzó ügyészi fellebbezés nem alapos.

Az ítéltábla előjáróban rögzíti, hogy az ügyben első fokon eljáró Debreceni Járásbíróság a történeti tényállást a Debreceni Járási és Nyomozó Ügyészség **vádiratában** írt tényállással egyezően állapította meg, tekintettel arra, hogy **vádlott** beismerő vallomását elfogadta. Mivel az első fellebbezés bejelentésére kizárólag a Be. 583. § (3) bekezdés a) pontjában meghatározott okból került sor, a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének megalapozottságát nem vizsgálta, a Be. 591. § (2) bekezdés a) pontjában foglaltaknak megfelelően a határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapította. A másodfokú bíróság a tényállásnak kizárólag a vádlott személyi körülményeire megállapított részét, illetve a vádlott korábbi büntetéseire vonatkozó rendelkezéseit pontosította, illetve egészítette ki.

Egyebekben a történeti tényállást perorvoslati támadás nem érte, azt az ítéltábla a fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntés tekintetében nem látta megalapozatlannak, ezért a Be. 619. § (1) bekezdése értelmében a harmadfokú bíróság is határozatát arra tényállásra alapította, amely alapján a másodfokú bíróság az ítéletét meghozta.

A másodfellebbezésben hivatkozott, a Be. 592. § (2) bekezdés d) pontjában lévő, a megállapított tényekből további tényre helytelen következtetésben tetten érhető részbeni megalapozatlanság az alábbiak miatt nem áll fenn.

Az ügyész szerint a törvényszék a vádlott tudatára vont téves következtetés miatt mentette fel a vádlottat a közúti veszélyeztetés büntettének vádja alól. Tette ezt azért, mert a Debreceni Törvényszék álláspontja szerint a vádlottat az elsőfokú bíróság által az ítéletben megállapított, majd a másodfokú bíróság ítéletébe is átemelt magatartás- sorozat során a menekülési szándék vezérelte, nem pedig a közvetlen veszélyhelyzet létrehozása.

Ezzel szemben a terhelt által a menekülés érdekében kifejtett magatartás- sorozat, a szándékos KRESZ szabályszegés közvetlen veszélyhelyzetet alakított ki, amelyet fel kellett a vádlottnak ismernie és a helyzet természetéből adódóan előre kellett látnia magatartásának lehetséges következményeit. Ez a tudattartalom az eshetőleges szándéknak felel meg. A sértettek beazonosításának a tényállás megállapítása szempontjából nincs jelentősége, ha a közvetlen veszélyhelyzetek körülményei enélkül is tisztázottak. (BH 2010.58)

Vádlott tudattartalmára vont ténybeli következtetések, az ún. belső, vagy tudati tények akkor is a tényállás részét képezik, ha azokat a másodfokú bíróság az ítélet indokolásában rögzítette. (BH 2011.3) A Debreceni Törvényszék tudati tényekre vont következtetésével nem egészítette ki az egyébként megalapozottnak elfogadott elsőfokú ítéleti tényállást, és ez vezetett - tévesen - a vádlott felmentéséhez.

A tényállás részbeni megalapozatlanságára hivatkozó érvelés nem helytálló.

A másodfokú bíróság - részben- azért mentette fel **vádlottat** a közúti veszélyeztetés büntettének vádja alól, mert az irányadó tényállásból a közvetlen veszélyhelyzet előidézésére irányuló terhelti szándék nem állapítható meg.

E megállapítással az ítélőtábla is egyetértett. Az egyenes szándék jelen ügyben fel sem merülhet, mivel e bűncselekmény tekintetében ez akkor állapítható meg, amikor az elkövető a közvetlen veszélyhelyzet létrejöttét kifejezetten kívánja, a célja pontosan erre irányul. Ezzel szemben **vádlott** magatartását nem ez, hanem a hatósági ellenőrzés alóli kibúvás motiválta.

Gondos mérlegelést igényel az eshetőleges szándék meglétének vizsgálata. Az e körben kifejtett fellebbviteli főügyési érvek részben helytállóak, azonban arra is helyesen hivatkozott a másodfokú bíróság, hogy az elkövető- akár eshetőleges- szándékának a közúti veszélyeztetés büntette megállapításához elengedhetetlenül szükséges közvetlen veszélyhelyzetre kell kiterjednie.

E szándék fennállására az irányadó tényállásból következtetni nem lehet. Kétségtelen tény, hogy a vádlott cselekménye során több közlekedési szabályt is durván megsértett, azonban e szabálysértésekkel okozati összefüggésben a bűncselekmény megállapításához ki kell alakulni egy olyan közvetlen veszélyhelyzetnek, amelyben más vagy mások élete vagy testi épsége közvetlenül van veszélyeztetve. Akkor, amikor a vádlott a védett útvonalon haladó **sértett** által vezetett gépkocsinak elsőbbséget nem biztosítva, a megengedett sebességet túllépve hajtott be a kereszteződésbe valójában egy absztrakt veszélyhelyzet előidézésébe nyugodott bele. A Btk. 234. § (1) bekezdésében írott közúti veszélyeztetés törvényi tényállási eleme ezzel szemben a konkrét és közvetlen veszély fennállását kívánja meg. Ez jelen ügyben azt jelenti, hogy a vádlottnak minden kétséget kizáróan tisztában kellett volna lenni azzal, hogy a sértett által vezetett személygépkocsi már behajtott a kereszteződésbe, azt a vádlott látta, észlelte, és ennek ellenére kezdte meg szabályszegő módon kereszteződésben történő áthaladást. Ilyet a tényállás nem tartalmazott. Ezért helyesen vonta le azt a következtetést a másodfokú bíróság, hogy az irányadónak tekintett tényállás

arra sem tartalmazott adatot, hogy a vádlott a védett út forgalmáról egyáltalán tudomással bírt-e. Ez szakértői módszerekkel a nyomozás során tisztázható lett volna, azonban ilyenre nem került sor.

E tényállásbeli hiányosság harmadfokon nem pótolható, és ennek tisztázása a Debreceni Törvényszéknek sem róható fel. Erre irányuló indítványt a bírósági eljárások során nem terjesztettek elő, és a másodfokú bíróságnak hivatalból nem is volt lehetősége a bizonyítás ilyen jellegű továbbfejlesztésére.

A Be. 619. § (2) bekezdése értelmében a harmadfokú bírósági eljárásban nincs helye bizonyításnak.

A tényállásból nem következik a vádlott bűnössége a közúti veszélyeztetés büntette tekintetében.

A **vádlott** által okozott baleset tekintetében a fenti okfejtéssel kiegészítve Debreceni Törvényszék helyesen állapította meg, hogy a meghatározott helyzetre és személyre konkretizált veszély kapcsán a szándékosság semmilyen formájára nem lehet következtetést levonni.

Az irányadó történeti tényállás további részéből (sebességtúllépés) sem következik a vádlott bűnössége. A tényállás a már hivatkozott baleset részletezésén túl kizárólag azt tartalmazta, hogy: "a vádlott a rendőrök elől történő menekülése során többször 100 km/h sebességgel közlekedett lakott területen belül, melynek során több gépjárművet is megelőzött. "

Nem kifogásolható az a másodbírói megállapítás, mely szerint önmagában a sebesség ilyen mértékű túllépése többlet tényállási elem hiányában a konkrét veszélyhelyzet megállapítására nem alkalmas.

A fellebbviteli főügyészség átiratában hivatkozott eseti döntésben a Legfelsőbb Bíróság valóban hatályukban fenntartotta az alsóbb bíróságok azon határozatát, melyben az elkövető bűnösségét közúti veszélyeztetés büntetében megállapították. (BH2010. 58.)

Kétségtelen, hogy a két eset több hasonlóságot mutat. Mindkettőben az elkövető a rendőrségi ellenőrzés elől menekült, melynek során több közlekedési szabályt megszegtek. Ugyanakkor a Legfelsőbb Bíróság által a felülvizsgálati indítványban elbírált eset irányadó tényállása szerint az elkövető olyan módon menekült rendőri ellenőrzés elől, hogy "az előtte haladó gépjárműveket, valamint egy lovas kocsit olyan módon előzte, hogy csupán a veszélybe sorolt járművek vezetőinek gyors reakciója, jobbra húzódása, valamint a szemből közlekedő 4-5 személygépkocsi lehúzódása miatt nem történt ütközés. Az "Elsőbbségadás kötelező ", illetve az "Állj! Elsőbbségadás kötelező ", továbbá a gyalogos átkelőhelyre figyelmeztető jelzőtáblákat a terhelt sorra figyelmen kívül hagyta, több esetben oly módon kanyarodott balra, hogy a neki balról érkező jármű is csak vészfékezéssel kerülhette el az ütközést. A gyalogos átkelőhelynél áthaladni szándékozó két-három gyalogos- észlelve, hogy a terhelt nagy sebességgel közeledik- a járdaszigetre visszalépett. A terhelt igyekezett a gépkocsival folyamatosan az úttest közepén, a felezővonalon haladni azért, hogy az őt üldöző rendőrautó járművét ne előzhesse meg. Az út mellett lévő benzinkút területére behajtott úgy, hogy az előtte haladó személygépkocsit megelőzve, bevágott elé. A gépkocsi vezetője csak vészfékezéssel tudta elkerülni az ütközést."

A fenti tényállásból minden kétséget kizáróan megállapítható a közúti veszélyeztetés büntette. Az konkrétan tartalmazza a közúti közlekedés szabályainak megszegésén túl azt a közvetlen veszélyeztető magatartást, amellyel okozati összefüggésben a sértettek életének vagy testi épségének a veszélyeztetése fennállt. (Leszorítás, fékezésre kényszerítés, stb.)

Ezzel szemben a jelen ügy tényállása illet egyáltalán nem tartalmazott, ezért az ítéletábra is

egyetértett azzal törvényszéki állásponttal, hogy a sebességtúllépés önmagában, egyéb körülmény híján nem eredményezhet közvetlen veszélyhelyzetet.

A büntetés súlyosítását célzó ügyészi fellebbezés sem alapos.

A Debreceni Törvényszék annak ellenére, hogy **vádlottat** a közúti veszélyeztetés büntettének vádja alól felmentette, az elsőfokú bíróság által alkalmazott szankciót nem enyhítette, gyakorlatilag helybenhagyta azt. A büntetés kiszabása körében kifejtettekkel az ítéletábra maradéktalanul egyetértett. A **vádlott** terhére megállapítható súlyosító körülmények súlyára és nagy számára figyelemmel a vonatkozásában alkalmazott szankció a részfelmentés ellenére sem tekinthető eltúlzottnak. Annak enyhítése fel sem merülhet, ugyanakkor nem indokolt a súlyosítása sem.

Mindezekre figyelemmel az ítéletábra a Debreceni Törvényszék, mint másodfokú bíróság ítéletét a rendelkező részben írtaknak megfelelően a Be. 623. §-a alapján helybenhagyta.

Debrecen, 2020. március 11.

Dr. Gömöri Olivér sk. a tanács elnöke határozatszerkesztő, Dr. Toma Attila sk. előadó bíró, Dr. Virágh Pál sk. bíró

Záradék: A Debreceni Törvényszék **ügyszám** számú ítélete a harmadfokú határozat által a mai napon jogerőre emelkedett.

Debrecen, 2020. március 11.

Dr. Gömöri Olivér sk. a tanács elnöke